

Latwērfchu Amisē.

56. gabagajums.

Ar. 42.

Trešchdeenā, 19. (31.) Oktobēr.

1877.

Redaktera adrese: Pastor Sakranowicz, Lutringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedīcija Vestborn i. (Meyber) grabmatu bohde Jelgavā.

Rahditājs: Kara sīnās. Bīšjaukās sīnās. Daščadas sīnās. Grāmatu. Kuršemes lehpū-alkšarogāšchānās beedribās goda-sīnās par 1876. gadu. Kuga grīmschāna. Labības un preefchu ilguš. Dehwanās. Albišās. Sludīnāschānās.

Kara sīnās.

Kreewu leela uswarešchana par Turkeem Ašijas karalaukā šchīnīpūš Karfās 3. Oktobēr ir tas swarīgais norikums, kas nu tohp pahrunāhts us wīfahm pusehm. Generalam Heimanam, tam pašcham, kas Ardahanu eenehma, nahkotees tas leelais nopelnš. Tiklab Turku draugi kā wīnu pretīneeki apleezina šchīš uswarešchānās swaru. Nu ir atkal mušfu rohbešcha labi tahuš us preefchu flaidra, mušfu armijai nau wairš jastahm, eenaīdneekus watejoht, deewšgan gruhšs lehgēra platišchš, nu war ismekletees weetas, kur wīspatiškamaki seemaslaiku pawadiht; nu ir atkal zekšch walā eet un aplehgereht Karfu un, ja Deewš palihšs, to eeneht un eekarohht wehl tahlakus apabalus. Turpretim Turkeem ir tagad leelas behdas. Nupat Sultans pagohdināja Muktar Pašchu ar to gohda-wahrdu „Gazi“ (Nepahrwaramais) un tas ir pahrwarehts; wīna armijas drupas klišht tagad pa datai pa gruhšahm, nedrohšchahm pusehm un tee, kas lihšs ar sawu augsto wadoni Karfā sabehgufchi, ari bailu wīlni, waj tur spēhs ilgi pastahweht; jo Turki bij daudš leelošs gabalus iswedufchi no Karfās us Aladscha kalnu, tee nu krita Kreewu rohšās un Karfās muhreem to peetruhšt. Gan nu Muktars ir sīnu dewiš us wīfahm pusehm pehš palihšdības un Ismail Pašcha ar ahtru maršchu šchēdsahš no mušfu rohbešchahm prohjam us Muktara puši, tāpat ari no Batumas puses grībetu labprahht tohs 20 tuhšt. dabuht palihgā, bet teem wīseem garakš zekšch preefchā. Kreewi sīnās kāš dšēst, kamehr ta karšta un ees Karfai wīrsū. Jau no 6. Oktobēr sītoja, ka armija eet us Karfu un turp wēd wīsus leelošs gabalus no Aleksandropolās; generalis Lafarews ar saweem pulkeem eet papreefchu; apgahjis Aladschdag kalnu wīnšch dohdahš us deenwīdeem, klišdinadams Turku armijas atkīlas. Par sīpīru aīšlawešchānu Kreeweem tagad wehl ir tas leelais pulks saughstīro Turku; rakšta no kahdeem 16 lihšs 20 tuhšt., kas aplenkri esoht padewufchees, bet tahdu pulku aīškapēht prohjam un istureht, ir gruhra leeta; tur wajaga leelu pulku saldatu, kas tohs dšer prohjam. Tomehr Kreewi kust us wīfahm pusehm. Weena nodaka ir, kā dšērdam, jau aīšchahwufees wīnāpūš Karfās us to zeku, kas wēd no Karfās us Ererumu, lai buhtu preefchā, kad Turki tur dohmahš tahlal mult. Ismail Pašcham eet us pehdahm pakat generalis Terkufasows. Ta Kreewu nodaka, kas stahweja Dšurgetā un Ardahanā, ir pawēkli dabujūst, ari drihwerees us preefchu. Turki gan melo zil spēhdami, tomehr šcho Kreewu uswarešchānu tee newarcjufchi slehpt. Pats Muktars rakšta Sultanam, ka wīna armija nau warejūst breefsmigo Kreewu ugumi istureht un ir atdšītra atpakat kalnu pa kalnam; pehš wīna pašcha sīnahm 1½ jahjeju regimentes un 4 batalioni kahjineeku esoht pawīfam īskāifiti (negrib wīš fazīht, ka ir saughstīri). Bet zītas sīnās šaka, ka 32 batalioni un 4 brigadas, 7 Paščās un 100 wīrsneeki ir Kreewu rohšās. Ari Šchamīta dehlš, Kasī Wlahoms, kas Kaukaseeschus sīpīri us nemeeru mušīnāja, ir šchīni lauschānā kītīš.

Pa wīsu Kreewu walsti, no Pechterburgas un Maškawas sahsoht, pa wīfahm draudšchm, wīlš kā buhdīnās, atskan Deewam pateikšchāna un preeks par to uswarešchānu, ko Kreewu armija pawahlusi.

Pee Plewnas ta preeka wehštš par to uswarešchānu atskrehja 3. Oktobēr wehlu wakarā, kad patlaban Kreewu lehgeri bungas sīta us wakara pahstareem; augsti un semī zepures nonehmufchi, karogeem plīwīnājotees, pateiza Deewam un pecluhdša, lai wīnšch dohd jo-prohjam tā karadarbam weiktees. Pee Plewnas usnehma tuhđal spēhzigaku apšchaidīschānu; schauš johneem, bet tad ari ar wīsu spēhtu dohd us nosīhmetu weetu. No Lowazas puses kafaku pulki jahj us wakaru un deenwīdus puši un kluhp, kur ween Turkus at-rohd, teem wīrsū. 29. September weenam tahdam muhseju pulzīnam laimejahš weenu Turku pulku īskāifšt, wīna wadoni un 11 zītus šanemt zēeti; pee tam wehl atswabināja 700 Bulgaru feewas un behrnūs, ko Turki bij šchīnufchi weenā weetā un mehrebeja badu. No Plewnas behg daudš us Kreewu lehgeri. Zekšch us Sofiju Dšmanam ne-esoht wairš walā.

Suleimans šawelkashš lamolā pee Rabītkoi. Redšchš, ko dohmahš darīht.

Šchīpkā tagad esoht sneegš šakītīš wairak kā 3 pehd. dšēkšch, tā ka tur eerohtšcheem tagad buhš ja-apklus.

Turku lugi manīdami, ka no Odešas puses Kreewu lugi tairšchš braukt us Donawu, ir ari us to puši pretim dewufchees.

Kreewu waldischāna ir apstallejūstī Wahšemē Krupa šakīst kahdus 700 leelošs gabalus, kam Aprika mehnešt wajag gata-weem buht.

Sultans Abdul Hamids II.,

dšmīš 22. September 1842., walda no 10. September 1876.

12 dšīhwi palīkufchi, no zīteem tīl uslāšja īšpahrdītas kahjas, galwas un zītus lohžeklus.

Sultans ar steigšchānu leek šagahđahht šawai armijai wīfās wajadšības preefch šeemaslaika. Wīnam ir ari tahš dohmas jau nahkufchās, wīsu galwaspīlfehta garnijoni, ko rekšīna us 35 tuhšt., sūhtīht us karalauku, bet us šcheem karawīhreem ir masa drohšchība; mahju tee grib apwalteht, bet us karalauku tee ne par ko negribohht eet un ne zītadi, kā kad Sultans pats lai lihšch nahk. Un to šchīš wehl nemoš negrib darīht. Konstantinopoles turwūmā 5. Oktobēr weens pulwera šakīkš usšperts gāifā; kā tas nahžees, wehl nau sīnās. No teem 100 šakīka šrahđneekēem ir tīl

Montenegreeschu ar-
mija pa leelakai dakai
esohht mahjâ pahnaklusi
un aplohpjoht famus lau-
kus. No Turkeem tee
tablu tablu waird neweenu
nereds. Sino ari to, ka
Sultans griboht wisadi
ar Montenegro meerus
dereht un tai pamest eeka-
rotohs semesgabalus, jo
reds, ka ar karoschannu
newar duhschigohs Mon-
tenegreeschus peewahreht.
Jere, ka ta weena armi-
jas daka, kas pret turenî
stahw, tiktu swabada un
ta waretu zitur wairak
dereht. Kâ ziturets ma-
sais Dahwid's lepno Go-
liatu uswareja, ta ari
masais Montenegreas firsîs

Montenegreas firsîs Nikolais,

dsimis 23. September 1841. walda no 1. August
1860.

Nikolais wispiems par lepno Sultanu wirsrohtu dabujis. Scho
abu zihnitaju bildes lastaji reds us schîhs lapas.

No Plewnas nahht sinas, kas ari jau skan labaki. Gan Turki
leelaha, ka Plewnai esohht zelsch wakâ us Orkaniju, no ahrpufes
Schewket Pascha esohht pais bijis Plewnâ ar Osmanî farunatees,
bet tik jau buhs meli bijuschi, jo no wairak pufehm to raksta, ka
dajahi Turki behgoht no Plewnas us Kreewu lehgeri un stahstohht,
ka Plewnâ bads klahht; saldati tur tik no tam runajohht, ka japa-
bohdaht, truhtstohht ari munizijas un angehrba; dauid ofizieri labal
griboht padohtees Kreeweem nekâ Plewnâ pohstâ aiseet. —
Wintâpus? Tironwas pee Moren zeema kahds tuksttois Baschibosuku
nahza us muhsjeem, bet tika atstisi; mums bij 4 eewainoti.

Suleimans taifahs, ka war nahht pret leelstista krohnamanti-
neeka armiju. 3. Oktober bij jau schaudischanahs gar Lomas
krastmali.

Kreeweem Bulgarijâ ir peenahksuchi tagad klahht jauni 87,000
saldatu (starp teem gwardu kahjineeku 48 tukst., jahjeju 5000,
gwardu grenadeeru diwisija 24 tukst. u. 3.).

Vender-Galazas dselzelsch buhschoht 27. Oktober gataws.

No Konstantinopoles raksta, ka tee abi Turku generali Meh-
met Ali un Ahmed Gubas tur ir arbraukuschi un gaida, ko ar
wineem tagad darihs. Mehmet Alijam pahremet, ka winsch par
dauid esohht klausijis, ko schahdi tahdi ahrsemneeki winam par pa-
dohmu dewuschi. Tomchr to fuhthîs pret Serbijas rohbescheem.
Sultans lîhds ar fawcem augstajeem apfahrineekeem ir tagad tik lepni
us fawcem Turkeem un negrib nekâ no ziteem dstrdeht. Leelwesirs
Edem Pascha nupat wehl imeris tohs wahrduus, ka Turkijai swe-
schas palihdsibas nemas newaijagohht, wini paschi labal snohht nekâ
Wahzi un Englandscheschi, kas esohht darams. — Turki nu esohht
fawu beidsamw schkiru no reserwahm eesauksuchi; us papihra to
rehkinoht pee 160 tukst. Ta pawehle stan, ka tohs buhs meh-
nescha laikâ eeskohloht un tad us karalaukeem fuhthîht. Konstanti-
nopolis nostiprinashana nu esohht vabeigta; us 60 werstehm esohht
17 leelahs flantîs fazelias, kas wisas buhs ar Krupa leelajeem
gabaleem apsprautas; paschas walles esohht no famestas semes un
gan pa rudent un seemu stipei ismirkschoht. Ap Adrianopoli strahda
wehl us preekschu. —

No Sukum-Kales Turki ir kohht mas atlizinajuschi. Das skai-
stais botanisks dahrs ir pasudis, ne zelmi nau waird no teem
krashchnajeem kohkeem atlikuschi. Turki namus nopohstidami ir pat
fundamentes isppahrdijuschi, telegrafa stabi ir nolaufti un jubrâ
eesweesti; pascha zeetoksna muhri ir wehl redsami, bet eelschâ tik klajs
plazis; leelahs kasarmes preekschâ stahweja weens warenti leels ma-
goni-kohls, kahds reti tur buhs redsams; ari to Turki ir no-
sirtuschi. —

Muhru Kungs un Keisars par teizamu komandas wefchanu ir
apdahwinajis leelstistu krohnamantineeku ar Bladimira ordenu no

I. klases, un leelstistu Bladimira Melkandrowitschu ar Bladimira
ordenu no II. klases.

Wisjannakahs sinas.

Us Pechterburgu teel schahdas skaidras sinas telegrafeeretas:
12. Oktober krita pee Lomas zur galwu schauts Wina Kei-
sariska Augstiba prinzis Sergei Maksimilianowitsch
Romanowsky, Leuchtenburgas herzogs, Keisara mahsas,
leelstines Marias Nikolajewnas dehls, dsimis 8. Dezember
1849. g. Tai paschâ deenâ falahwa general's Gurko us walara
pufes no Plewnas Turkus pee Talischa un appeetinajahs us scho-
sejas stary Plewnas un Sofijas, ta ka Osman Pascha tagad ari
no schîhs pufes eeslehts. Sawangoti tapa Ahmed Zefzi Pascha,
dauid augsti wirsneeki, lîhds 3000 saldati un wesels jahneeku regi-
ments, turklast Turkeem tapa parenti 4 leelgabali, dauid flinschu
un patronu. Rit mums kreitschi, wehl nau sinams; bet esohht
leels pulks.

Leelstis Nikolai apmekleja 13. Oktober to wakareju karalauku
pee Talischa un Gorni Dubniaka, ka ari tahs no muhsjeem
eenemtas poszijas. Mums 12. kreitschi 2500, Turkeem ne masal,
kam turklast wehl tika atnemi 1 korogs un 4 leelgabali. Stary
fawangoteem Turkeem ir 80 wirsneeki. — Kars teel atkal ap-
schaidihts un deg wairak weetas. General's Terkulafow's stahw
Diabina, general's Lazarew's Kagismanâ; Zmail Pascha us zetu
us Erserumu, aissneedis Gergeru. Keisars apdahwinajis sawu
brahli, leelstistu Michailu Nikolajewitschu, wirskomandantu Masâ
Wissâ, ar Sw. Jurga ordena 1. klasi par to teelu uswarefchanu
3. Oktober par Muktaru. Schi ordena 4. klasi leelstis dabuja
7. November 1854. g. pee Sewastopoles, 2. klasi 15. Juni 1864.
g. par Kaukasijas uswarefchanu. — Stary karâkreitscheem atroh-
dahs Gwald Grabowsky is Kuldigas un Peter Gemst is Wallas,
abi deeneja 17. Archangelogorodflajâ kahjineeku pulka. — Tee 7
fawangoti Turku Pascha tagad Dsilise un tohy dsilat us Kreewiju
westi prohjam. Pehz Muktara uswarefchanas muhsu dakereem
lîhds 5000 eewainoti Turki bij ja-ahste. R. S. —

No Bulgarijas karalauka 12. Oktober atnahza schury wehl
pahri sinas, kas sîhmejahs druzin atpalak. 4000 Turku kahjineeki
ar 5 leel. gabali weenâ nakti bij mehginajuschi nahht weenai muhsu
jahjeju nodakai (sem Lkwis) wirsu un gribeja dabuit skaidru to
zetu no Plewnas us Sofiju, bet tika atstisi. 28. Septbr. Turki
fahksuchi no jauna buhweht tiktu pee Silistrijas. 9. Oktober
muhsu Ruskschukas nodata gar wisu lîhniju nehma isstweht eenaids-
neeku spehlu, pee kam bij masas kaufchanahs. Wehlahahs sinas
skaneja, ka Kreewu generalis Zimmermans no Dobrudschas nahht
pret Suleimanu us Silistriju, tapat atkal Kreewu Lomas armijas
kreisais spahenis bohdaht no ohtras pufes pretim. Suleimans
to mandams, nenahht wis ka grasjahs, pretim, bet wehlahahs atpatal pee
Rasgradas un grib tur gan tapat ka Osman's Plewnâ nostiprinatees.

Stary teem 200 eewainoteem, kas 10. Oktober Rihgas zita-
deles lasaretê atwesti, atrohdaht ari no Widsomneekeem Mahrtin
Bergman no Dohles (Balkana kaufchanâ pierstu pasaudejis), Pechter
Stujin no Zehswaines. No Kursenneekeem Jan Mohles no Zel-
gawas, Zehlab Peterfon no Zenasmuischas, Kristap Bredermann
no Leel-Swehtes, Zehlab Roman no Umburgas, Ans Federkun no
Muhrumuischas, Jan Janson no Luzes, Zehlab Leikrist no Jau-
nahsmuischas, Kreisch Paegle no Nerotas, Gwald Kost no Sabi-
lasmuischas, Andrei Dreier no Ruzawas. Wishehta flimneeku namâ
gul wehl Jan Dschekohls no Mundahles (ar wehdera kaiti).
11. Oktober atkal atweda 160. S.

Daschadas sinas.

No eelschjemehm.

Kursemes nahkscha rekruschu kemshana notiks:

Zelgawas aprinka-komishja:

a) 1. fasaufsch. aprinki Zelgawâ — 4. November.
b) 2. " " Zelgawâ — 8. November.
c) 3. " " Zelgawâ — 1. November.

Bauskas aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Bauskā — 7. November.
b) 2. " " Bauskā — 1. November.

Dukuma aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Dukumā — 4. November.
b) 2. " " Dukumā — 1. November.

Talses aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Talsē — 1. November.
b) 2. " " Talsē — 7. November.

Rudigas aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Rudigā — 7. November.
b) 2. " " Saldū — 1. November.

Wentspils aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Wentspilē — 1. November.
b) 2. " " Wentspilē — 8. November.

Alisputes aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Alisputē — 3. November.
b) 2. " " Alisputē — 1. November.

Grobinas aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Leepajā — 1. November.
b) 2. " " Leepajā — 7. November.

Jaunjelgavas aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Jaunjelgavā — 1. November.
b) 2. " " Jeklabstātē — 7. November.

Ilūkstes aprinka-komisija:

- a) 1. sasaušķ. apr. Griņvā — 7. November.
b) 2. " " Ilūkstē — 1. November.

Zil katrā aprinkā buhs to lohsetaju un zil janodohd, par to ūkat. Latw. aw. Nr. 32.

No Jelgavas nahkofchā laikā tiks wara ūhka nauda westa uš Leepajas renteju par 4800 rubl. un uš Jeklabstātes renteju par 2500 rubl.

No Jelgawas pufes. Gohds Deewam, laukus ešam ūkohpufchēes, rudsus un kweešchus itin isdewigā laizina eštrahdajuschī, kahdu tik ween warejahm wehletees, ūselmenis ir ūsalu ūsalais un lohki kuplis. Seenu wasarā tai wišlabakajā laikā jo ahtri eewahkahm — seens pahrafs par pehrnajo; andelmani to jau no plawahm un pat jau no ūstirpahm un laudsehū no kampa, aismakšadami 7 rubli birkawā; ūstrahdneeku alga bij prahwa: grahbejas dabuja 40 kap. par deenu un nowedeji wiħri 12 kap. wesmā. — Labibas kuloht raschojahs: kweešchi 13 graudu, rudsi 12, meešchi 10, ausas 9, ūsrai 12 gr. no puhra ūsehjuma un kartupeki 12 no puhra ūstahdijuma. — Wafareju ūkohpufchana druzin ūsebaki nowilzinajahs, bet to teesu wairaf breedeenā nehmušchi. 6. Septbr. it negaidohd dabujahm pirmo ūstingro nahtšalnu, 8 grahdi aukstū. Dahrsu augteem ūsalna dauds neko neūlahdeja. — Mahru turgum Jelgawā bij pušlihdsigi miħligis laiks, bet Miħkelu turgum wehl ko jaukaks un ūsilts pee 8 grahd. Šchoruden ūshee abi turgi bij lohki plahni no ūsigeem; ja dauds, tad kahdi 30 darba ūsigeļu ween. Ru-mehdinu buhdas ari nekahdas ūschihū reisehm nebij ūsmetufchahs; tik ween 3 maises un 4 peħperkohku buhdas bij redsamas. — Leekahs, ka lihds ar lauschu attihstifchanohs ari pašchi gada-tirgi peenem aishweenu žitadu seju, wairaf praktiflu; laudis met azis wairaf uš to, kas der. Lauku un pilsehtu dreimani bij ar weħrpjameem ratineem; lauku pohdneeki ar ūseem bruhni lih-meteem mahlu traukeem; rehdeneeķi ar ahdu brauzameem riħ-

keem; Wiħsemneeku weħweri ar ūseem kahinateem andeķkeem; pašchi lauzineeki ar pušwillana drahnahm un Šchagares ūschī-dini ar ūseem lakateem un drahnahm. Bet tahs ženas pret wežo laiku turgu leetahm ir dubulti pa-auguschahs: weħrpjameem ratineem no ūsenakahs 1 rubla ženas tagad jau 2¹/₂ rubl. gabalā; brehtlinu kahls no 3 kap. tagad 10 kap.; nehgeem no 1¹/₂ tagad 9 kap. gabalā; ūweests 35 kap. mahrzinā; kweešchi uš 5¹/₂ rubl.; rudsi uš 3¹/₂ rubl.; meešchi 3 rubl. puhra! — Pohdneekeem tohs traukus jo ahtri palihdsēja ispirkt trauku ūspirzeji. — Tri kahdā palagu buhdā uħdenstohweri bij Dau-gawā ūfakerts uħdriš redsams, ko kahds Jelgawas ūwju andel-manis par naudu israhdija; daschu reis toħweri tā ūpahrdijahs, ka uħdens tahlu uš eelu aistezeja, lihds kameħr ar beešchaku uħdensapleeschanu un ar dšihwahm ūwihm peemeerinaja. Andel-manis ūcho žuhrasweħru ūsheit israhdijs winu par 10 rublu efoht atkal tahlak pahrdewis un tā ūweħrinšch laikam wehl gan ees rohku pa rohķai un turgu pa turgam tahlak. — Šchi wa-fara un rudenis ir ihpašchi eewehrojami: jo tik weenigi Žuni mehnesi bij peħrkons uš peħrkona, ja atreħkinajam to it pirmo peħrkoni 4. Mai un it beidsamo 5. Žuli. Saules ūiltums ūchowasafar ūneedsahs pee 25 grahdi; rudenis bij miħligis; wehl 3. un 4. Oktobur bij 11 grahdu ūilts un tik jauks, ka daschahs pawehšakas wasaras widus; wehl ne-išskatahs nemas peħz bahrga rudena. Šchoruden ar ahboleem it manami bijahm apšweħtiti, ūseks ahbolu bij par 40—60 kap. pee-eetams. Pee Jelgawas leela ploħsta ūtilta jau ari leellaiwas ūanahkufchahs un noħtigi ween lahde labibu, tāpat ari dšelszeta wagoni eenem labibu un peewed to atkal tahlak kugineekeem, jo labibas prezes tagad deenwidus kara dehl wairaf greešchahs uš Baltijas ohšteem. Tikai par weenu leetu muħsu Jelgawneeki un upeneeki pašehro-jahs, ka wairs nebuhs tā ūsen eerasta ūwju klaberjaktis uš Jelgawas Leelupi. Padsirdjahm, ka tā efoht no ūchi rudena noleegta; laikam gan tadehl, ka teem klaberjaktis ūfrangeem dehl pahrlēelas ismaksahchanahs par ūargu laiwu airetaju noħmo-ūchanu tahs isdohšchanas rahdahs leelakas nekā tahs eepreekšch wehl neparedsamahs eenahkšchanas. Jo ir waijadšigs 2 ūargu laiwas ar ūseem 4 airetajeem noħmoht; airetajam katram ja-dohd 1 rublis par deenu; turpretim tahs eenahkšchanas ir no katras klabaršwejneeka laiwinas par deenu 7¹/₂ kap. Kad nu ūchis miħligais rudenis rahdahs muħs ilgaki apzeemoht un tā ari to ūwju ūweħtibinu doħmajahm wairaf dabuht nekā preek-ūchejohs aukstahs rudens un ari pee miħliga laizina gan bijahm zerejuschī to klabaršwejneeku wairaf ūagaidiht; — tad gan mums it miħli buhtu, ja zeenijamee muħschu ihpašchneeki un teesu pahrwaldneeki par to klabarjaktis isniħkšchānu — ja tā buhs notikt — nemtohs kahdu iskaidrošchanas wahrdinu ūaziht.

A. Š—n.

Wiħsemes komiteja preekšch karā eewainotecm riteru namā ir no 17. September lihds 5. Oktobur atkal 342 rubl. un da-ūschadas žitas dahwanas ūaneħmušī; ar agrakajahm ūummahm kohpā 15 tuhķst. un 10 rubl. 76 kap.

No Miħgas karalšaretis 5. Oktobur atkal atkaida isweje-lotus 40 ūaldatus, kas nobrauz uš rezerwās batalioneem. — Uš tā jauna dšelszeta ūstarp Miħgu un Majorēem ūchowasafar no 25. Žuni lihds 15. September bij pawifam braukufchi 171,566 žilweķi, (t. i. žaur žaurim wairaf tā 2 tuhķst. iħdeenas). Dšelszeta eenehmums bij 52,394 rubl. 36 kap.

Brecksch Rihgas-Lukuma dselszela 8. Oktober Rihgâ atweda 25 preckschu wagonus, kas Belgijas fabrikôs taisiti; wehl gaida 15 brauzeju wagonus.

Suntaschu leellungam v. G. 4. Oktober deenaslaikâ, ar sawu meitu us Dhgres stazioni brauzoht, kahdas 10 werstes no staciones meschâ sleplawi uktituschi un 5 schahweenus laiduschis wirsû. Kungs esohht galwâ un plezâ eewainohts, kufsheers kruitsis frambahts; ari weens firgs noschauts. Sleplawi wehl nau rohtâs.

No **Pehterburgas** sino, ka ari **Wahzjemes** „farlana krusa“ sabeedriba 6. Oktober issubtijusi no Berlines leelu krahjumu daschdaschadu lasaretu lectu precksch Kreewu armijas lasaretehm.

Us karaministerijas pawehli **Wilnas** karaspehka aprinki lasaretes tiks pawairotas. **Rihgâ** un **Dinaburgâ** lasaretes nahkschoht pa 45 gultas precksch wirsneekeem un 1000 precksch salditeem; **Wilnâ** 945 gultas, **Bobruiskâ** 745, **Miniskâ** 615, **Grodnâ** 1055, **Kaunâ** 440. Lihds Oktobera beigahm waijag wifam buht eeriktetam.

Maslawâ 2. Oktober bij no **Sibirijas** atzelojuschi tee **Latweeschu** juhrneeki, komandeeru **Dahl** un **Maudsep** ff. ar 8 **Latweeschu** kugineekeem is **Ainascheem** un **Rihgas**, kas schowafar laimigi bij isbraukuschis lihds schim nepasihstamu juhraszeku zaur **Karijas** juhru **Obas** upes eetekâ un pa scho upi kahdas 2000 werstes us augschu. Laimigee zekineeki tika sirnigi un ar leelu gohdinaschanu apfweizinati. **Rihgas** **Latweeschu** ar telegrafu bij nosubtijuschis sawas laimeswehleschanas. Zaur scho useetu jaunu juhraszeku wifâ **Sibirijas** wakara pusê usplauks zitada andele un semkohpibas dsihwe; eedshwotaju flaits tur drihs stipri augš; wifa ta **Obas** eeleija ir angliga melna seme, bet lihds schim nesinaja, ko ar prezehm dariht. Schowafar tur maffaja par pohdu kweeschu 7 1/2 kap. un **Englantê** to aismaffaja ar 1 rubl. 15 kap. Jan no schihs weenas leetas war redseht, kahds labums **Sibirijai** atlehks no jauna zela.

No **Rijewas** raksta, ka us **Deenwidus-Kreewijas** dselszelu stacionehm gulohht labiba precksch kahdi 22 tuhft. wagonem, kas wifa gaida, lai to wed us **Danziju** un **Kenigsbergu**, bet truhstohht wagonu.

Us **Warschawu** no **Pehterburgas** noweda sifku nandu par 50 tuhft. rubl., kâ ka tur tahs nu nebuhs wairs truhkums.

Stary tahm daschadahm **fabrikantu** blehdibahm ir atkal jauna gaismâ nahksû. Dauds fabriki uspeht to pee wadmalu nolihdsinaschanas noschekhreto smalko willinu un to ar rukteem un wahlehm peewele klahht plahnahm drehbehm, tâ ka schihs eet par beesahm andelê; ta willa sinams nezik deenas nobirst un pirzejs patur til schkidru drahnas gabalu, kas nekam neder.

Wilnâ 4. Oktober eefwehtija 3 lasaretes precksch karâ eewainoteem. Nowemberi atwehrs wehl 4 lasaretes ar 144 gult.

Pleskawâ 7. Oktober atweda 79 **Turkus**, kas nu tur paliks; pawifam tur gaida no **Karalauka** lihds 300 **Turku**; winus eekohrteleja ohtrâpus upes kahdâ pilsehya namâ. Lihds 15. September pa **Kreewu** pilseheteem bij isdaliti wairak nekâ 9000 saguhstite **Turku**.

No ahesemehm.

No **Parises** sino 4. Oktober. Zik lihds schim redsams, stary iswehleteem 516 runaschungem atrohhdahs 317 republika-neeschi, 99 keisarneeki un 100 kehniinneeki.

Us **Madagaskar** salas (pee **Afrikas**) zaur **Englantes** konsula ruhpihu puhliu ir wehgubuhshana nozelta; 300 tuhft. wehrgi dabuja us reisi tur pilnu swabadibu.

Teizama **grahmata**, ohtrâ pahrlabotâ un pawairotâ **drufâ**:

„**Padomi**, kâ pee nifnahm sehrgahm un gruhthahm mahzibahm war issargatees un kas pascheem jadara ahtrâs faslimofchanâs un meefas eewainofchanâs, ko **Widsemê** dsihwojot derigus atradis un ar **Lehrpatas** augstas ahristu-fkolas atlaufchanu sinamus darijis **Dr. med. G. W. von Brehm**, senakais **Lehdurgas** un **Turaides** draudses dakters. **Rihgâ**, 1876. **Drukats** pee **M. Jakobsona**.“

Schi selta **grahmata** ar sawahm fwarigahm mahzibahm deemschehl mas pasihstama, warbuht tadehl, ka sarakstijajs to nau dewis **grahmatu-bohdês** pahrdohshana; bet ta tilai no wina pascha pehkama jeb zaur **grahmatu-bohdneekeem** dabujama. Ta us 124 lap. p. israhda 1. nodalâ, kahdas tahs leetas, kas semneeku laudis nekad un kas winus jo wairak flimus dara; 2. nodalâ ta dohd mahzibu, kâ buhs nahwigas sahles pasihht un no tahm issargatees, un 3. nodalâ, ko buhs dariht ar tahdeem lohzeekteem, kas eewainoti; tad wehl 7 bisschu-lapas atrohhdahs par peelikummu. **Grahmata** nau pahrtulkojums, bet ir is pascha peedshwojumeem jeb amata darifchanahm smelta, tapeh; tai jo leela wehrtiba. **Waloda** kohiti laba un saprohtama, ja atrehkinam kahdas isrunas, kâ: mirihs (miris), birihis (biris), tuhfschis (tuhftis), fleenas (fleekas), kimeni (kimenes), schidwafers un t. j. pr.; ari to drukas wainu wairak nekâ **grahmatâ** usrahditas. Schai **grahmatai** newaijadsetu neweenâs mahjâs un neweenâ tautas-bibliotekâ truhft. —Id.

Lohpam daschreis wairak schehlastibas nekâ zilwekam. To apleezina atkal weens notifikums, ko no **Mezas** apfahrtnes sino. Weens jauneklis tur bij usdohmajis, sawu funi slihzi-naht. **Winsch** eekahpa ar sawu puhdeli laiwâ un atstuhmahs no malas. **Mohseles** upes widu eebrauzis winsch peefehja funam atmini pee lakla un sweeda to upê eekschâ. **Suns** pasuda, bet strikis tika pahrauts un suns usnahza atkal us uhdens wirsu un ar wiseem spehkeem zihnijahs atfneegt laiwu, jo pee sawa lihdschiniga kunga tas zereja glahbschanu. Bet tik ko suns bij pee laiwâs klahht, tê wina kungs to katreis ar airi aisgruhda atkal prohjam. Schi zihnischanahs duhreja kahdu seerendel stundu. **Suns** negribeja un negribeja sawu zeribu us sawu kungu atmest. Beidsoht kungs lika ar airi funam par galwu, bet kahja paslihdeja un winsch eekrita upê. Bet redsi nu, leeta apgreesahs ohtradi. **Suns** ar sturmi laidahs turp, fur wina kungs bij eekritis straumê, sakehra winam ais drehbehm un willa to ar wiseem spehkeem malâ, nebehdadams par to, ka witni winu paschu lihds pehdigam nokauseja. Nu sinams kungam nelahwa wairs ta firds, funi eet slihzi-naht.

3.

G r a h m a t a.

ko kahds unterofizeers no **Pehterburgas** grenadeeru pulka saweem wezakeem **Lurinu** draudse Oktobera eefahmumâ atsubtijis.

Sirdsmihlo tehtin un memmia!

Daru jums tagad sinamu, ka atrohnohs ais **Donawas** upes 48 werstes un no **Balkana** kalneem 40 werstes; ar azihm war

redseht, ka kalni stahw kà mahkonas gaisà. Kà jau jums agrak rakstiju, 25. August isgahjahm no Warschawas un tà lihds 3. September zaurahm deenahm un naktihm brauzahm ar maschini, kamehr 3. September iskahpahm pee Leseschukas; tur pahrgulejahm par nakti un no turenas rihtà agri dewamees us zetu, ar weenu eeschanu gahjahm lihds Donawas upei un 8. Sept. gahjahm pahri par Donawas upi un no turenas nogahjahm lihds weenam zeemam, ko fauz Altschir; tur tagad nu apmetamees lehgeri, ne-efam wairs tahlu no karalauka, jo jau waram dsirdeht, ka ar leelajem gabaleem schanj apaksch Plewnas un us ohtru pusi no Rusischukas. Newaru jums skaidri sinoht, kas ar mums buhs, jo schè efam tik us masu laizinu apmetuschees un stahwam gatawi, ka waram preeksch uguns eet. Ja meers nebuhs, tad ari peenahkfees eet pret uguni, ja Deews dohs meeru, tad warbuht greefsimees atpakal us Kreewufemi. Gribu jums ko peemtnecht par tejeenes dsihwi: Numenijà wehl nekàs nekàiteja, bet kà pahrgahjahm par Donawu, tad nau wairs nekàs labs redsams, nopohstiti zeemi, reti nabaga lautini, kas wehl atlikufchi. Wijs ir gauscham dahrgs, maise makfa 30 kap. mahrzina, tabakas $\frac{1}{8}$ dala mahrz. 15 kap., brandwihna pusstohps 50 kap., wihns ir deewsgan lehts, 10 kap. pusstohps. Lai nu buhtu ar wifu zitu kà buhdams, kad tikai ta maise nebuhtu tik dahrga; it ihpafchi rudsu maifi ari newar dabuht, ari rudsu labibu nekur neredf, jo pee wineem ir tikai ta kukurusa (Turku kweefchi) fehta un tahdi faldi gurki; ar teem usturahs. Tapat ari mums saldteem dohd baltu maifi un daschahm reisfahm ari tahs paschas nau kur preeksch mums pirkt. Ruhdsu paskatatees us sawas Latw. aw. laukahrtes to Bulgarijas semi, kur es tagad atrohnohs. Ta seme ir breefmigi kalnaina un seme tahds melns mahls, mescha ar azihm nekur newar eeraudsiht. Pirmà deenà, kad gahjahm, kahjahm tad no leela karstuma ziti us zeta nomira, jo dauds weetàs newareja nekur uhdeni dabuht nodfertees un kahju apakschas tihri dega no leela karstuma.

Tad nu, firdsmihlo tehtia un memmin, luhdsu juhs wispasemigi, kad manu grahmatu dabuncet, tad raksteet man drihf atbildu atpakal un dareet man sinamu, waj wijs eeseet pee mihlas weselebas. Lai grahmata newaretu sust, eelezeet 1 rubli naudas eefschà; bet no Deewa puses wairaf ne, jo nesinam, ko Deews nolehmis, jo waru miet un tad nauda war pasust. Tagad paldeews Deewam esmu spirgts un weseles, ko ari jums wiseem wehlu no ta schehliga debes Tehwa. Dauds labasdeenas jums wiseem no manis. Muhfu papihra rublis schè tohp tik par 60 kap. rehkinahs. — — — — — Es paleeku juhfu firdsmihlais dehts

A. B.

Kursemes lohpu-aissargafchanas beedribas gada-sinas par 1876. gadu.

„Nau jau deewsgan, kad lohpus tik nemohza, bet waijag ari zil eespehjams teem-palihdscht. Gelfsch Jj. mahjo pee basniztohrna gadu no gada kahdi baloschi, kas, bes fainneeka buhdami, wafarà sawu pahrtiku gan salasa, bet kureem seemà buhtu badà jamirft, ja nerastohs labdarigas firdis, kas par teem eeschehlojahs un tohs ehdina. Es scho leetu rei isdewigà brihdi peemineju un kahda mana drauga definit gadus weza meitina no ta laika katre deenu ne tik ween baloschus, bet ari swirbutus no sawas masahs kabatasnaudas baro.“

Ar scheem wahrdeem nobeids kahda is Kursemes lohpu-aissargafchanas beedribas wezakajahm un darbigakajahm sawu beedribahm sawas gada-sinas, — un pateesi, labs wahrds, ihstena laikà runahs, atrohd labu weetu. Preekschihmehm, labahm un — deemschehl — ari kaunahm, arween rauga pakal dariht; ihpafchi jauniba usuem weegli labus wahrduš un labas preekschihmes. Jaunajà firdi fehta fehla usdihgst un nef auglus, kas sehjumam lihdsinajahs. Masa meitina, kas usmudinaschanu paklausidama, — masam behnam, kas wehl nau pilnà prahta, gan arween waijadsehs usmudinaschanas, — sawu kabatasnaudu katre deenu preezigi isdohd, falfstochus un baduzeestochus putnius barodama, buhs deenas bes schaubifchanahs ustiziga, gahdiga mahte, mihta laulata draudfene, nabageem un nelaimigeem uszihtiga kohpeja! — Pee Jums nu, Juhs dahrgahs mahtes, pee Jums wifahm, mihtahs feewas un jaunawas Kurseme, kam behru audsinaschana pee firds likta, pee Jums tagad greechahs Kursemes beedriba preeksch tik ilgi jau palasteem, bes wifahm teesibahm bijuscheem un mohzi-teem lohpineem, atkal reis firsniigi un nopeetni luhgdama: ne-aismirfreet, sawus daschadus peenahkumus ispildidamas — ari lohpinus, dohdeet laba preekschihmi behrneem tiklab zaur wahrdeem kà darbeem, nedareet lohpineem pahri, bet palihdscht teem, kur, kà un zil waredamas. Lohpineem ari ir dsihwiba un juschana, wini tapat sahpes fajust kà mehš; mahzeet tadeht jaunohs un pahrstahjeet, kur eespehjams, lohpu radibu, jo ari tai radiba atrohdam dauds skaisuma un apbrihnojama, ja tik ween tuwak to apluhkojam un ne-astahjam ne-eevehrotu. Ja Juhs schini leetà sawu peenahkumu pareisi ispildiseet, tad ari drihfi tas brihdis atnahs, kur wairs newaijadsehs likumu un pawehlu, kas aisleeds lohpeem pahri dariht, ja — tad drihfi jo drihfi wifa Kurseme buhs pahrwehrtufees par weenu leelu lohpu-aissargafchanas beedribu! — —

Bet kamehr tas wehl tà nau, mehš tikai druzzin eespehjam to atlihdsinaht, ko neschehligi, ne-apdohmigi zilweki lohpineem pahri darijuschi un wehl jo deenas dara. Tagad, kur no 500 Kursemes eedfihwotajeem tikai 1 pee lohpu-aissargafchanas beedribas peeder, wehl mas ween war ko paspeht. Kas gadu-tuhkstochus lohpeem pahri darihts, to newar wis 5 gadu-defmitos — jo no ta laika tik sahka dohmaht, lohpus pahrstahweht — atlaboht. Tahs dohmas, zilweks esohk lohpu kungs un waroht dariht ar teem, ko ween tik griib, bes ka tam buhtu par to jebkahda atbilde jadohd, ir par dauds dsiki eesatnojuschahs, tahs jau no gadu-tuhkstoscheem, tà fakohk, lihds ar mahtes-peenu eesihstas. Nesinaschana un nemahziba wifos laikos, lihds jaunakajeem, dohmaja, ka lohpeem nau nekahdu augstaku juhtu un dwehfeles-spehku un tureja tohs par rihskeem, lihdsigus is materiala taisiteem traufkeem. Schais tumfibas dohmas ir tikai fehi gadu-sintena eesahkumà pirmee gaismasstari eektrufchi, iseedami no mahziteem wihreem, kas atfina, ka lohpineem it ne buht scho eerohtschu ne-istruhkt, un tadeht par teem eeschehlojahs. Is schihm dohmahm tad nu ari radahs tahs dohmas, ka lohpi nau tik ween janoschehlo, bet ka par teem ari ir jagahda un tee, zil eespehjams, no mohzibahm jaissarga, — un to nu peenahkahs zilwekeem ispildiht, jo lohpi paschi to ne-eespehj. Lohpam truhkt prahta un sapraschanas. Lohps tikai fewis deht wifu dara; winsch tik rauga to dabuht, kas pascham par labu nahk. Lohps nekad newar to stahwohki

fasneegt, preefch zita labuma zenstees un puhletees, jo wiasch to nefaprhoht. Turpretim zilweks, es dohmaju pateefi zilweks, war ari strahdaht to, kas tam nekahdu labumu ne-atmet, ja — pat to, kas tam ne wis pateizibu, bet nepateizibu eenef. Në, të ir ta nepahrkaphjama starpiba atrohdamä starp zilweku un lohpu. Tapehz tad ari muhsu peenahkums, par lohpeem gahdaht, kad ari tas mums it nekahdu labumu ne-atneftu. —

Kad nu tas tä, tapehz tad nu ari Zuhš, Kurfemes dehli, kas arween efat gatami, eeweeufchahs nepareifibas pahrlaboht, teefect zaur scho usmudinati un luhgti: palihdseet wifl lohpa Kurfemes lohpu-aiffargafchanas beedribai schai labä darba, schai pateefigä zilwezibas peenahkumä strahdaht un puhletees; leezeet rohku pee darba, ka Zuhš pee dauds ziteem kreetneem darbeem, ko Zuhš isdariufchi, ari to wareet peefkaltit. Wifur, kur ween til lohpu radiba atrohdaht, ir darba pilnas rohkas, wifur waijag palihdseht un aiffahweht; weens jeb kahdi të ne-neeka newar paspeht; beedriba weena pati ari ne, kautschu gan pee winas jau pahri par 1000 beedru peeder; tohpeet tad deht scheem lihdsstrahdneeki, kur un kahdä wihse ween waredami! Nefurect rohkas flehpi, dohmadami, ka tikai lohpu-aiffargafchanas beedreem lohpi ja-aiffahw! Nedohmaject, kã daudsi tagad dohyma un faka: „ko palihds beedribai peebeedrotees, jo deenas jau reds wehl, arween lohpus mohzam!“ Beedriba finams til tad war pilnigi un ar kreetnu sekmi fawä darba strahdaht, kad wifl leelais kautschu pulks labprahctigi winas zenteendš dalahs. —

(Uf preefchu wehl.)

Kuga grimfchana.

Muhsu kuga lahdsinch likahs lohcti dahrgs efoht; gan daudreis matroschus dsirdeju par to smejamees, bet winus ihsti fapraft newareja. — Gandrihs katrä nakti kapteinis ar leitnantu pahrspreedumus tureja un kahdas trihsreis redseju winus juh-ras kahrti studeerejam; schis juh-ras gabals, par kuru mehš brauzahm, likahs teem pawifam swesch. Sahku leelu nelaimi paredseht.

Muhsu ehdeens palika iddeenas flittaks, tä ka Burderim par to fuhdsjamees, bet tikahm ar rupjibahm atraiditi. Sarunajamees no tam, ko katris lihds nehmis, paschi few galdu apgahdaht un Arete apnehmahs mums ehdeenu fataifit. — Kad to Burders dabuja finaht, wiasch tapa us mums lohcti nifus un daschus draudeenus un lahstus isgruhda, kurus mehš mas fopratahm. No schi brihscha wiasch no mums pawifam atschkibras, bet mehš fawä starpã jo ustizigaki tapahm. —

Bimä nedelä muhsu reifofchanä mums lohcti jankš laifš bija. Wakarus arweenu uf kuga wirfus pawadijahm. Weenä wakarä, kad pee flaidra mehnefs treezahm, pamaniju Salomo no kuga apakfchas isnahkam; wiasch man mirkſchinaja, lai pee winu aifeimu. Kas ir, Salomo? — Waj tew kas, ko faziht? — tä winu ahtri un dsedri jautaju. „Ja, ja, kungs, ir kas rets un breefmigs!“ azis wifapfahct mefdams, it kã ko eeraudfihct gribedams, wiasch bailigi atbildeja. „Nebaides ne ko!“ — tä winu drohſchinaju; kapteinis gul kajitë un wakts ir uf kuga pakafgala. — „Tad waru faziht,“ wiasch atbildeja, „Zuhš bijahct labi pret nabaga nehgeri, wiasch Zums tagad kalpohš. Zuhš wifl efect leelä nelaimë; Burders noſpreedis kugi nogremdeht.“ — Ko tu fakti, Salomos, eekritu winam starpã, no bailehm aifnemts. — „D, kungs, es Zums stah-

ſtichu. Beidsamä nakti dsirdeju Burderi un leitnantu runajam, es wifl dsirdeju. Wella nodohms; wini grib fugi ſeklumä ſadragahct; fugis ir par dahrgu nauđu afakuranzë eepiktš un uf wina tomeht ir neeks. Tahs muzas un kastes, wifas ar pelneem un ſmilktihm pilditas; — uf tam wifl kugineeki ſweh-rinati; — uf ſmilktſcha benki Bahamä..“

„Ko tu te melnais dari? — Kapehz tu ne-efi pee ſawa darba?“ uſruhza pehrtonigi Burders, patlaban no kajites iſlihdams.

No Salomo ſtahſtijuma aifnemts, ſtahweju uf weetas kã peedurts. Nu bija wifl ſkaidribä, kas man eefahkumä kã zaur mahlonahm rahdijahs. Burdera iſturefchanahs, matroschu ſmeefchanahs un ta ahtra aifbraukſchana rahdija, ka breefmas gaidamas. Tidrihs Monti k. kajitë eenahza, dariju winam wifl ſinamu, kahdäs breefmas atrohnamees. — Ko dariht? — Kur padohmu nent, kã glahbtees? — Waj no ta Bahamä ſmilktſchu ſeklumä wehl tahcti bijahm, jeb jau drihs wirſü? — Uf wifahm jautafchanahm, kã lihdssetees, atradamees beſ atbildaht. Redſejahm nahwes breefmas tuwu flahct un tomeht mums bij klusu jaſtahw. Mehš nedewahm neweenam, ko no Burdera un wina beedra noſpreedumeem finaht; jo ko tas mums buhtu lihdsjeis? Ari Monti meitai neko nefazijahm, lai wina zaur to gaidofchu nelaimi nemeerä un ſlimibä ne-ekriſtu. Tadeht til ween ſawu debes Tehwu par palihgu luhdsahm un Winam wifl pawehlejahm, lai Winſch dara kã gribedams; jo til no Wina ari ween warejam palihdsibu zereht. —

(Uf preefchu wehl.)

Labibas un pretſchu tirgus.

	Maſſaja par:	Zelgawä.	Rihgä.	Leepaja.
1/2 ſchetw.	(1 pubru) rudſu	3 r. — f.	— r. — f.	— r. — f.
1/3 „	(1 „) ſweeſchu	5 „ 50 „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) meeſchu	3 „ — „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) auju	1 „ 70 „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) ſirau	4 „ — „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) rupju rudſu miltu	2 „ 80 „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) bihbeletu	4 „ — „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) „ ſweeſchu miltu	5 „ 30 „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) meeſchu putrainu	3 „ 85 „	— „ — „	— „ — „
1/3 „	(1 „) kartofetu	— „ 95 „	— „ — „	— „ — „
10 pudu	(1 birſawu) ſeena	8 r. 60 f.	— r. — f.	— r. — f.
1/2 „	(20 mahz.) ſweeſta	6 „ 50 „	— „ — „	— „ — „
1/2 „	(20 „) dselſes	1 „ 20 „	— „ — „	— „ — „
1/2 „	(20 „) tabakas	— „ 90 „	— „ — „	— „ — „
1/2 „	(20 „) ſchikſtu apinu	— „ — „	— „ — „	— „ — „
1/2 „	(20 „) frohna linu	2 „ 50 „	— „ — „	— „ — „
1/2 „	(20 „) braka „	1 „ 20 „	— „ — „	— „ — „
1 muzu	linu ſekſtu	14 „ — „	— „ — „	— „ — „
1 muzu	alku	25 „ — „	— „ — „	— „ — „
10 pudu	ſarkanas ſahls	10 „ — „	— „ — „	— „ — „
10 „	baltaſ rupjas ſahls	10 „ — „	— „ — „	— „ — „
10 „	„ ſmaltaſ ſahls	10 „ — „	— „ — „	— „ — „

Preefch karä eewainoteem no manis eemalfati pee Kurfemes zeen. hafnizteefas 20. Mai 15 rubl. 80 kop., ko Kr. Wirzamas Widus-Sihgetu ſaim-neks Jants Biſenecks par ſewi un par ſawu mahju man bija eedemis. Wehl zeen. hafnizteefat eemalfati pawifam 151 rubl. 67 kop. Zeen. Leepajas juh-ras beedribat efmu eemalfajis 6 rubl.

6. Oktober 1877.

Zelgawas rihra mahz. **Conradi.**

Atbildas.

F. — E. Preefch ta maſa flaita laſtaju, kas wehl no Oktobera lihds gada beigahm peenahktu flahct, efam to maſu nolliſchti: Zelgawä ſanemoht 40 kop., bet par paſti (kur mums paſcheem par pilnu pugadu jamalka) 65 kop.

H. — M. Ta ſina par to ſchibdinu, kas beſ kahda eemefla tai frohgä, ziteem flahct efoht, fluwis tam gohbiqam zekawibrum pee kalla, ſkan netizami un jadohyma, ka ſmalkata iſklaufnahchana to leetu iſrahctiu zitadi.

Latu. aw. apgahd.

Latu. Awifchu apgahdatajs: **J. W. Sakranowicz.**

S l u d i n a f c h a n a s.

No Wezmuišas (Neuguth) pagasta-teešas teel wiš te, kureem kaddas taišnas parabdu prašššanas buhtu no nomirušča Wezmuišas Jaunsem Jaunmahju salmeeka Mabitna Jaunsem mantibas, tapat kuri wiram to parabdu pallušt, ušajinati, fawas prašššanas un ušdohšanas wehlatas lhdj 3. **November 1877. g.**, kureš tai teetā par to weenigo ištehgšanas terminu nolikt, pē šchis pagasta teešas pēdohtees, ar to pēdraudeshanu, ka wiš lhdj angšhā minetā deenai nepeemeldejuschēes parabdu deweji fawas prašššanas teešibas saudeš, un parabdu neheji pēž šifumeem tiks strahpet.

Wezmuišā, 22. September 1877. 1
(Nr. 532.) Pag. teef. preeššchēd.: J. Pēlšche.
(S. B.) Pag. teef. štrihw.: Murewskī.

25. Oktober šch. g. tiks no Duhrumuišas pagasta waldibas (Zukuma aprinki), **70 mehri rudšu un 48 mehri meeschu** š pagasta magastinas eekšch masafahm dafahm uš wairatfohlšchānu pret šchaidru malku pahdohit.

Duhrumuišā, 6. Oktober 1877. 1
(Nr. 199.) Pag. wež.: J. Dreimann.
(S. B.) Pag. štr.: Keedre.

Uhtroupe

Bestenes Zerlantmuischā tiks **26. Oktober** š. g. notureta, kur **istabašleetas, šfajjt, lumodes, wešha, drahnas, šaschoki, braunamahšleetas, 1 kulama mašchine, 1 fehklas arklis** un **dreijas** pret tabliht šchaidru malku tiks pahdohitas. Zerlantmuischā, 4. Oktober 1877. 1

Salahmuischās Behrsu-trohgū tiks **2. un 3. November** š. g.

notureta, kur pahdohs dāšchadus **ratūs, istabašleetas, semtohpibas eerohtšchus** un **falm-neežibas rihtūs.** 2

Veel-Glejas Annas-trohgū tiks **30. un 31. Oktober** š. g.

notureta, kur wišadas wirtschafsteešas, tā ari drehbes un šchmahlera amatašleetas, uš wairatfohlšchānu tiks pahdohitas. 2

Pehteriales pagasta waldišchana dara zaur šcho sinamu, ka zetordien, **20. Oktober** š. g., wina riteršchafstēes pagastu namā no fawas magastinas **100 mehru rudšu, 160 mehru meeschu** un **160 mehru anšu** wairatfohlšchānā pret šchaidru malku pahdohs. Riteršchafstēes pagastu namā, 8. Oktober 1877. (Nr. 162.) (S. B.)

Weenas mahjas

ir pahdohdamās, ar wahru „Brusgullschē“, Stursemes gubernā, Šluktes aprinki, pē **Kalkunes muischās** pēderigas, no Dinaburgas un Daugawas 7 weštes un no Kalkunes dšelszeka šanzijas 3 weštes tablu, ar labu semī. — Pē šchim mahjabim pēder **aramas-semes 55 pubrweet.** un **14 gartšchās, pšawas 42 pubrweet.** un **10 gartšch., mešha un ganibu 9 pubrweet.** un **24 gartšch.** — pawifam šchī gruntgabalā leelumš ir **108 pubrweet.** un **20 gartšch.** Bankas paradu pul uš šchim mahjabim **1350 rubli.** — Kas šchis mahjas wehletohs pirk, tam jameldahš **Swentes muischā,** netahla no Kalkunes, pē **W. Ingelewitschā.**

Tihrimuischā

(Thüringshof),

7 weštes no Rihgas, teel tam, kas tur grihetu uš dšihwi apmetees, wafatōš un leelatos gabalos, **feme išknomota.** Klāhtalas šinas dabunamas **Rihgā** pē **1 Wāndeta** nu beedra.

Pē **Zahscheem** (Zelfsen), **Grohhinas** aprinti, pēderigas 3

wairat mahjas

war dabuht pirk, jeb uš arenti no Jurgzem 1878. g. Šchātraktis šinas dabunamas pē **Zahschu muischwaldibas.**

Daru zaur šcho sinamu, ka es **18. Oktober** šch. **g. Saldū** šawā namā, **willas** 2

kabršchānas mašchini

buhšchu eerikšēš un no tāš deenās wišlu preešch kabršchāna beemšchu. Tadeht ušajinu tohš, kam **willas kabršchāna,** lai mani apmetē; apfohlu, ka kates ar manu darbu warehš piņā meerā buht.

E. Trach.

Wišas šortes **teegetu, fanas plantas, dehus** un **laktas** pahdohd par wišlehtalašem turgem

E. J. Jakobsohns,

Zelgawā, upes eelā, šatājā namā Nē 4, aš bruhwera Šermutha. 5

Suhšibas-leetas,

kas pē semafahm un augštakahm teešahm un waldehm teel weštas, pagastu darišchānās, leetas, kas uš šarudeenētū, štrahres šifumeem, krohna mahjabim, rentes buhšchānāhm, laulības un mantošchānas teešibāhm 20. 20. šimejāhs, pēž pašahwofšchēem šifumeem šaschāhdu preešch kura šatra, kam waijadšās, suhšibas, atbildes un tuhjšchānas rakšūs. Neleedju nelam šifumigu padohmu taišnigās leetas. Wana dšihwesweeta ir **Zelgawā,** štrihwercelā Nr. 11, apakšch lohšchā pa labo rohlu. **Munas-šundas:** Preešch puad. no pulst. 9—11.; pēž puad. no pulst. 3—5. **D. Zomberg.**

Januu šcholu

atlabšchu šawās **Mundas** Štuzenu mahjās no **Nowembera** mehru, **pirmahs** deenas š. g. šahloht.

Porohšial-šcholorajš
J. Schweizers,
agral šcholorajš Mundalē.

Bay Dpk Riga
Superphosphat - Packard
U. van Dyk Rihgā, Smilšchuelā,
Claytona lofomobiles un utām. mašchines.
Packarda superoffatu
un wišadas wirtschafsteešas mašchines un rihtūs.

Weesibas wafars

ar danzohšanū preešch „šarkana krusa“ tiks štrihlohts **Annas muischā, Zukuma aprinki, 23. Oktober** š. g.; eesohšums pulstien 4. waf. **Wakas** bērišchās wešē tiks eeprežinati ar došchāhm 4kafšgāhm tautas-dēesmahim. Malka preešch kungem **tikat 50 lap.** par pēšom; kates kungs pēž patišchānās war kundšes par bērihu eesēst. Uš to šatpnt eeludš **Štrihkotaji.**

Ferd. Wešthorna grahmatu-bohdēs **Zelgawā** un **Ruldigā** dabunama:

Rehlinaschānas mahziba

no **S. Thalberg.**

Šchī grahmata, kas ar labu apdohmu šaraktita un no šchlas pahrwaldēs par lohli derigu airasta, tohp tagadā, šemas-šchlas eesahloht, tapat šcholo-šojem ka ari šchileneem par leeluhatweeglinaschānu pē rehlinaschānas ihwāšchī eewehleta.

No Krohna Wiczawas pagasta teešas teel wiš te, tam kaddas taišnas parabdu prašššanas buhtu no la pē šchī pagasta pēderiga šchējenes **Leel-Kohlšchū** mahjās nomirušču **Zehlaba Rosenthala,** tapat kuri wiram to parabdu pallušt, ušajinati, wišwehlatas lhdj 18. **November** š. g., kureš tai teetā par to weenigo ištehgšanas terminu nolikt, pē šchis pagasta teešas pēdohtees, ar to pēdraudeshānu, tā wiš lhdj preešchā minetā deenai nepeemeldejuschēes parabdu deweji fawas prašššanas teešibas saudeš, un parabdu neheji pēž šifumeem tiks strahpeti.

Krohna Wiczawā, 13. Oktober 1877. 3
(Nr. 709.) Preešchēd.: M. Mattufel
(S. B.) Teef. štr.hw.: G. Wahren.

Zaur šcho sinamu daridams, ka **wišas teešu-darishchānas** apnemohs šifumigi zauri weht. šinaju turklat, ka tagadht **eelšchpiltšchā kaktu-eelā** Nr. 7, **Wopowa** namā, **2 trepēs** augstī, mahjoju. 3

J. Steere, Rihgā,
hofgerichtes- un rāhtes-advokatē.

Preešch diwahm pagasta-šcholahm šchohlmeisteri

ir eezekami. Šopeeteizahš pē **basuizās-preešch-neeke f. Wahnēs** muischā (turwū pē **Sabiles** pilfektinas; adref. pr. Štandau).

Zelgawā,

štrihwercelā Nr. 6, ir no **Jaungada** weena **restorazija** lhdj ar inventaru dabujama. Ari weenu **biljardi** war tur dabuht pirk.

Šohdigu wezaku behrēs

no šaukeem, ar šalahm šchoblas-šinatibāhm, war par mahjekli weetu dabuht pē

J. M. Trofimow,
Zelgawā, teelajā-eelā Nr. 2.

Ruston Proktora

lofomobiles un kuhlejus, **Kauschenbacha** štritu-kulamahš-mašchines, ar širgeem, **wehšijamahš- un hešcholu-mašchines,** arklūs, **if lohka** un dšelses, tā ari wišū žitu šortu mašchines un rihtūs, tablat — **apakšch politehnikas** išprohwesštanzijas kontrolēs — šem- un augštahad- un amonifal. **superoffatūs** un **kali mehslūs** — pahdohd

Ziegler's un beedris,
Rihgā, wils-eelā Nr. 19.

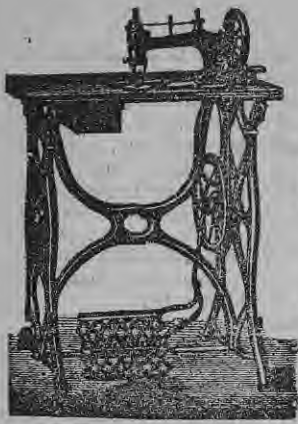
Draudšes grahmatu krahjums.

Pifabones semes trihzeschāna

Latwištī

no **M. Eshgy,**

wēngawes šcholorajā.
Malka 25 lap.

7 Eübra un Zimmerthala 7

leelafais krahjums

schujamu maschinu,

Rihgā, leelā Smilšchu-celā Nr. 7.

Schujamas maschines preekšč skrohdereem, kurpneekem, fedleneekem, zepurneekem un preekšč familijas-bruhķes is tahm flawenakahm fabrikahm.

Kā glušchi jaunās un ihsti derigas skrohdere-maschines, ar kahjam un rohlahm dšenamas, ir pee mums dabujamas ar patenteeretu spohles eetaisščanu, kas wehl lihds šchim nau bijis.

Var wišahm maschinahm mehš wairal gadus pilnigi galwojam un peesuhtram bes maksas us pagehresčanu zenu-rahditajus ar bildehm un dohdam latram pirzejam pamahziščanu wina walodā drukatu lihds.

Nupat tifa gatawa un wišās grahmatu bohķēs dabujama:

Selta mahjas-grahmata

ie b

sinatnibas magasine

eekšč trim nodatakam, ar 1102 padohmeem:

Mahju-faimneežibas nodata ar 370 padohmeem, Semtohpibas nodata ar 282 padohmeem, Ahrstibas nodata ar 450 padohmeem.

Makfa eefeeta 1 rubli.

Lee selta mahjas-grahmatā pašneegti padohmi ir tahdi, kas zaur gadu simteneem par derigeem atrasti, atsihti un kā waijadsiģi israhdijschēes. Katrs zilweks, wihriščkis un seemischkis, gan katrā waijadsiģā un weefā: darba ishabā, sehtā, kufnā, pagrabā, flehki, rija, laidarā, laukā, plawā, dahrsā, meščā, uhdeni, lohpu-pulkā un pee flimneeku gultas, no selta mahjas-grahmatas dabuhs labus padohmus. Tadeht buhtu atrohdamā kā laba padohma deweja, labkļahščanas un palihdsiģas pamahzitaja un rohlas-grahmata wišās waijadsiģas. Lai nemitejama ruhpeščanahš pehž pašča labuma ikweenu namatehmu waj namamahiti paštubina few eegahdaht selta mahjas-grahmatu.

!!! Augstu laimi !!!

G. F. Sch. kungam, ka dedsiģu dsejoku tinesam un plnejam Latweešču awiķēs, wehle

Daschi Rundaleeščhi.

Sehni un meitenes

no 14 gadeem, kas Želgawā dšiwō, atrohķ darbu S. W. Steffenhagen un dehla drukatawā.

Tridulis un Wirle.

Stahķs is Bahju-krantschu kara laika,

G. Lieventhal.

(Ar peezahm bildehm pufschlohts.)

Makfa 20 kap.

Mobirufchas lapinas.

Salafitas

Andreja Keekstina.

Makfa 15 kap.

Lihdsibas

no tahm awišehm „Latweešču draugs”,

ko sawā laikā argahdaja

Rihgas Zahna bāsnizas wezafais mah-

zitajs S. Tren,

islahtas un no jauna islahtas no

Jh. Gaetgens,

Radohķes mahzitaja.

E. d. b.

Makfa 18 kap.

Esfi jel zilweks!

Wezņem un jauneem par apdohmaschānu us Želgawas lohpu aishargaschānas beedribas usaižinaschānu latwišķi farakstijis G. D. Bahr's, Želgawas Annas bāsnizas stohlotajs. Makfa 15 kap. fudr.

Šchi grahmatina pahleējina zeen. lasitajus, ka lohpu-mohzibas Dewa preekščā smirdošķ tau-nums un wišai zilwežibai par leelu leelo negohdu un peerahda zaur notikumeem, ka zaur lohpu-mohzibahm pee zilweķem lihdsječibas juhtas teel nogalinatas un wina weetā zeefrediba un neschēliba eedehtitas. Šchi grahmatina tadeht pateeki riklab masajeem kā leelajeem jo karsti eewehlama.

Lee J. W. Steffenhagen un dehla Želgawā nupat tifa gatawa un ir wišās grahmatu bohķēs dabujama šchi jauna grahmata:

Kreewu

walodas grahmatina

preekšč
Lauku-skohlahm.

Sagahdata no

R. Grüner,

Rendes mahzitaja.

Makfa 50 kap. fudr.

Šchi grahmatina us trim seemahm argahdata. Pirmā seemā wina skohleneem grih doht eepashtees ar bohķšabeem, silbahm, laišchānu un wahedu lohziščānu. Iščķs mahzijums un pahtrulfojamōs pantōs tāpat Kreewu kā Latweešču walodā wina eemahziģs wibreeschu kabrtas deklneereschānu un no konjugeereschānas pirmo fundamenti. Ohtā seemā wina ees zauri widejas un seeweeschu kabrtas deklneereschānu un laika wahrdus. Treščā seemā wina pašneegs ihfatas pašfazines no Kreewu grahmatahm nemtas, lai skohleni ar tahm darbojabs, tabs pahtrulfojami. Šchim treščam skohlim ir peelki a skahht wahrditze, lai treščā seemā skohleni aridān mahzajs usschķket wahrdus, ko wehl pawifam nau mahziģschēes jeb peemitschēi.

„Jauni wahrdi”, kas lihds šchim nebij eerasti Latweešču walodā, manim aridān bij jamelle, bet ešmu publeķees, jil spēhdams tohs peelihdsināht gramatikā jau sen eewestieem Latwišķeem un Bahju wahrdieem. Wifu triju seemu skohlus žaargahjuschi lauku-skohlu skohleni drohščhi wahrehs istureht eķfami, kas wīneem kara-beeneestu pahišināhs no 6 us 4 gadeem.

Makstitajs.

Ferdn. Besthorna grahmatu-bohķēs Želgawā un Kuldigā ir šchihs grahmatas dabunamas:

Slimibas gulta.

Apžereščāna pahr šwehta Mattens dewito nodaku, no pirma lihds astotam pantinam. Latwišķi farakstita no R. Schulza, Želgawas Latweešču pilšehta-brandšes mahzitaja. Makfa 20 kap. fudr.

„Slimibas gulta” ir šchihs grahmatinas wahrdus un gudras mahzibas un faldu eepreezinaschānu ta pašneeds tiklab mihtem slimajeem kā arī wian lohpejeem. Šchi grahmatā ihsti eewehlama katrai familijai, jo ja argahdāhs wahrgaschānas nebatahš deenas — un bes tam jau neweena familija nepaleek — tad is tahš wahrehs smeltees faldu eepreezinaschānu un meeru.

No zilweks sehj, to winšč plauj.

Stahķs, kas norahda, kā Kursemē laudis dšiwō. Makfa 15 kap. fudr.

Šchi grahmatina der par pamahziščānu un norahščānu tā wezem kā jauneem un atgahdina, ka buhs fargatees flitru sehķlu kaišht, jo kahda sehķla, tahdi augli. Mahzibas labas. Eewehlama tadeht iklatram šcho grahmatina.